

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2023-2024
Anul de studiu: I / Semestrul: 1

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
1.2. Facultatea	DE ISTORIE, LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
1.3. Departamentul	ISTORIE, ARHEOLOGIE ȘI MUZEOLOGIE
1.4. Domeniul de studii	ISTORIE
1.5. Ciclul de studii	MASTERAT
1.6. Programul de studii/calificarea*	CERCETAREA, CONSERVAREA ȘI VALORIFICAREA PATRIMONIULUI ISTORIC / istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), asistent de cercetare în istorie (COR 263308)

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria arhitecturii pe teritoriul României			2.2. Cod disciplină	MCC 1102		
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. Ileana Burnichioiu						
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Conf. univ. dr. Ileana Burnichioiu						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	1	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					6
Examinări					1
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	83
3.9 Total ore pe semestru	125
3.10 Numărul de credite**	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu videoproiector; conexiune la internet; hărți; laptop
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală cu videoproiector; conexiune la internet; hărți; laptop

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Cunoașterea și utilizarea resurselor specifice specializării și domeniilor conexe; dezvoltarea unei gândiri critice asupra lor. Integrarea cunoștințelor de specialitate în demersuri de evaluare și analiză critică a teoriilor, abordărilor, principiilor și practicilor din domeniu.
Competențe transversale	Capacitatea îndeplinirii unor sarcini profesionale în afara domeniului principal al specializării. Coordonarea realizării unui proiect în echipă cu asumarea de roluri de conducere specifice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea unei imagini generale contextualizate asupra arhitecturii din România așa cum se cunoaște din vestigii arheologice și monumente de arhitectură provenind din Antichitate până în secolul XX; însușirea reperelor de morfologie, stil, context; introducere în vocabularul de specialitate.
7.2 Obiectivele specifice	Crearea abilității de a analiza monumente de arhitectură și de a le studia într-un context istoric și cultural.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obs.
1. Introducere. Tematică. Bibliografie. Concepte. „Arhitectură românească”, „specificul național” în arhitectura de pe teritoriul României; „arhitectură regională”, „arhitectură cultă”, „arhitectură populară” etc.	Expunere, conversație proiecții video, studii de caz	
2. Arhitectura în Dacia preromană. Arhitectura în Dacia romană. Cazul Dobrogei	Expunere, conversație proiecții video, studii de caz	
3. Evul Mediu. Arhitectura romanică. Arhitectura gotică în Transilvania. Influențe gotice în Moldova și Țara Românească	Expunere, conversație proiecții video, studii de caz	
4. Renaștere - manierism - baroc în Transilvania și Moldova. Generalități, particularisme, studii de caz.	Expunere, conversație proiecții video, studii de caz	
5. Arhitectura secolului al XVIII-lea	Expunere, conversație proiecții video, studii de caz	
6. Arhitectura secolului al XIX-lea	Expunere, conversație proiecții video, studii de caz	
7. Arhitectura 1900/Art Nouveau/Secesion	Expunere, conversație proiecții video, studii de caz	
8. Repere majore în arhitectura secolului XX.	Expunere, conversație proiecții video, studii de caz	
Bibliografie / Resurse online		
<p>Wollmann Volker, <i>Patrimoniul preindustrial și industrial în România</i>, vol. I-X, Sibiu, Honterus, 2010-2023.</p> <p>Puia Daniela Maria, <i>Arhitectura urbană în Transilvania în perioada interbelică</i>, București, PROCULTURA, 2020.</p> <p>Varga A., Mitrea V., Moldovan N., Țigănaș Ș., <i>Dicționarul arhitecților din Transilvania în perioada dualismului austro-ungar (1867-1918)</i>, vol. II, Cluj-Napoca, Argonaut, 2020.</p> <p><i>Arta din România din preistorie în contemporaneitate</i>, București - Cluj-Napoca, 2018.</p> <p><i>The Art of Medieval Hungary</i>, Roma, Viella, 2018.</p> <p>Burnichioiu I., <i>Biserici parohiale și capele private din comitatele Alba și Hunedoara</i>, Editura Mega, 2018.</p> <p>Burnichioiu I., <i>Incintele estice ale Palatului Principilor din Alba Iulia</i>, în <i>Palaces, Castles, and Manor Houses of Medieval and Early Modern Times</i>, II, Editura Mega (ed. I. Burnichioiu, L. Cosnean Nistor) (<i>Annales Universitatis Apulensis. SH</i>, 18/2, 2017.</p> <p>Burnichioiu Ileana, <i>Concepts distorted by ideologies. A view on medieval “Romanian” art (1945-1989)</i>, în <i>Convivium. Exchanges and Interactions in the Arts of Medieval Europe, Byzantium, and the Mediterranean</i>, 4, 2017.</p> <p>Halmos B., Marótyz K., <i>Műemlék, rajz, kutatás. Monument, Drawing, Research</i>; Budapest, 2015.</p> <p>Ioan Augustin, <i>Arhitectura modernă în perioada interbelică</i>, București, 2013.</p> <p>Zahariade Ana Maria, <i>Arhitectura în proiectul comunist. România 1944-1989</i>, București, 2011.</p> <p>Criticos Mihaela, <i>Art Deco sau modernismul bine temperat</i>, București, 2009.</p> <p>Fabini H., <i>Universul cetăților bisericești din Transilvania</i>, Sibiu, 2009.</p> <p>Rusu A.A., Burnichioiu I., <i>Monumente medievale din Țara Hațegului. Medieval Monuments from Hațeg District</i>, Cluj, 2008.</p> <p>Davies N., Jokiniemi E., <i>Dictionary of Architecture and Building Construction</i>, Elsevier Ltd., 2008.</p> <p>Vaetisi Adela, <i>Arta de tradiție bizantină în România</i>, București, 2008.</p> <p>Stefănuț Ada, <i>Arta 1900 în România</i>, București, 2008.</p> <p>Rusu A. A., <i>Castelarea carpatică. Fortificații și cetăți din Transilvania și teritoriile învecinate (sec. XIII-XIV)</i>, Cluj, 2006.</p> <p>Baboș Al., <i>Tracing a Sacred Building Tradition, Wooden Churches, Carpenters and Founders in Maramureș</i>, Norrköping, 2004.</p> <p>Ioan Augustin, Derer Hanna, <i>Bisericile fortificate ale sașilor din Transilvania</i>, București, 2004.</p> <p>Kovács András, <i>Késő reneszánsz építészet Erdélyben</i>, Budapest-Kolozsvár, 2003.</p> <p>Derer Hanna, <i>Sibiu: arhitectura în epoca barocă</i>, București, 2003.</p> <p>Moisescu Cristian, <i>Arhitectura epocii lui Matei Basarab</i>, București, 2002.</p> <p>Sinigalia T., <i>Repertoriul arhitecturii în Țara Românească. 1600-1680</i>, I-II, București, 2002-2006.</p> <p>Moisescu Cristian, <i>Arhitectura românească veche</i>, I, București, 2001.</p> <p>Sabău Nicolae, <i>Maestri italiani nell'architettura religiosa Barocca della Transilvania. Maeștri italiani în arhitectura religioasă barocă din Transilvania</i>, București, 2001.</p> <p>Rusu A.A (coord.), Sabău N., Burnichioiu I., Makó-Lupescu M., Leb I.V., <i>Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș</i>, Cluj-Napoca, 2000.</p> <p>Gramatopol M., <i>Arta romană în România</i>, București, 2000.</p> <p>Sinigalia Tereza, <i>Arhitectura civilă de zid din Țara Românească în sec.XIV-XVIII</i>, București, 2000.</p> <p>Mândrescu Gh., <i>Arhitectura în stil Renaștere la Bistrița</i>, Cluj-Napoca, 1999.</p> <p>Fabini Hermann, <i>Atlas der siebenbürgisch-sächsischen Kirchenburgen und Dorfkirchen</i>, I-II, Hermannstadt, 1998.</p> <p>Velescu Oliver, <i>Ideologia «restructurării urbane, I-II</i>, în <i>Arhivele Totalitarismului</i>, 1997-1998.</p> <p>Brătuleanu Anca, <i>Curți domnești și boierești în România</i>, București, Simetria, 1997.</p>		

Entz Géza, *Erdély építészete a 14-16. században*, Kolozsvár, 1996.

Rusu Adrian Andrei, *Bibliografia fortificațiilor medievale și premoderne din Transilvania și Banat*, Reșița, 1996.

Dicționar de artă. Forme, tehnici, stiluri, I-II, București, 1995, 1998.

Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României, I-III, București, 1994-2000.

Adam J. P., *Roman building materials and techniques*, ed. II, London, 1994.

Entz Géza, *Erdélyi építészete a 11-13. században*, Kolozsvár, 1994.

Popa Corina, *Este arhitectura vernaculară din Transilvania de la sfârșitul secolului al XVIII-lea un fenomen local sau central european?*, în *Ars Transsilvaniae*, 3, 1994.

Popa Corina, *Elemente orientale în arta monumentală brâncovenescă*, în *BCMI*, 2, 1992.

Popa Radu, *La începuturile evului mediu românesc. Țara Hațegului*, București, 1988.

Sebestyén Gheorghe, *O pagină din istoria arhitecturii României. Renașterea*, București, 1987.

Theodorescu Răzvan, *Civilizația românilor între medieval și modern*, București, 1987.

Anghel Gheorghe, *Fortificații medievale de piatră din secolele XIII-XVI*, Cluj-Napoca, 1986.

Arhitectura românească. Tipologii, creații, creatori, București, 1986.

Kovács András, *Construcțiile lui Gabriel Bethlen*, teză de dr., IAIA Cluj-Napoca, 1984.

Glodariu I., *Arhitectura dacilor*, Cluj-Napoca, 1983.

Drăguț V., *Arta românească*, București, 1982.

Fabini Hermann, *Sibiul gotic*, București, 1982.

Ionescu Grigore, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*, București, 1982.

Curinschi-Vorona Gh., *Istoria arhitecturii în România*, 1981.

Petrescu Paul, Stoica Georgeta, *Arta populară românească*, București, 1981.

Florescu Radu et al., *Dicționar enciclopedic de artă veche a României*, București, 1980.

Greceanu Eugenia, *Spread of byzantine traditions in mediaeval architecture of Romanian masonry churches in Transylvania*, în *Etudes byzantines et postbyzantines*, 1, 1979, p. 197-238.

Drăguț Vasile, *Arta gotică în România*, București, 1979.

Paul C-tin, *Mică enciclopedie de arhitectură, arte decorative și aplicate moderne*, București, 1977.

Theodorescu Răzvan, *Un mileniu de artă la Dunărea de Jos (400-1400)*, București, 1976.

Drăguț V., *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, București, 1976.

Dordea Mira, *Reflexe gotice în arhitectura Moldovei*, București, 1976.

Patrulus Radu, *Locuința în timp și spațiu*, București, 1975

Stoicescu N., *Repertoriul bibliografic al localităților și mon. din Moldova*, București, 1974.

Monumente istorice bisericesti din Mitropolia Moldovei și Sucevei, Iași, 1974.

Constantin Paul, *Arta 1900 în România*, București 1972.

Greceanu Eugenia, *Pătrunderea influențelor de tradiție bizantină în arhitectura bisericilor românești de zid din Transilvania*, în *Studii și cercetări de istoria artei. Seria AP*, 2, 1972.

Drăguț V., Săndulescu N., *Arta brâncovenească*, București, 1971.

Istoria artelor plastice în România, I-II, București, 1968-1970.

Stoicescu N., *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România. I. Țara Românească (Muntenia, Oltenia, Dobrogea)*, I-II, Craiova, 1970.

Arta populară românească, București, 1969.

Tudor Dumitru, *Orașe, târguri și sate în Dacia romană*, București, 1968.

Vătășianu V., *Istoria artei feudale din Țările Române*, București, 1959.

Entz Géza, *A gyulafehérvári székesegyház*, Budapest, 1958.

Balogh Jolan, *Az erdélyi renaissance*, Kolozsvár, 1943.

Horwath Walter, *Siebenbürgisch-sächsische Kirchenburgen*, Hermannstadt - Sibiu, 1940.

Arhitectura medievală religioasă din Transilvania, I-V, Satu Mare, 1998-.

Caiete ARA, 2010-2022.

Studii și cercetări de istoria artei, București.

Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice, Buletinul Monumentelor Istorice, Revista Muzeelor și Monumentelor – Monumente Istorice și de Artă (<http://patrimoniul.gov.ro/ro/publicatii/revista-monumentelor-istorice/12-inp/144-buletinul-monumentelor-istorice-revista-monumentelor-istorice-1958-1970-1989>).

Arhitectura, în <http://arhitectura-1906.ro>.

Historia Urbana, București.

<http://www.simpara.ro>; <http://monumenta.ro>; <http://www.arhiforum.ro>; <http://www.archi-web.com>;

<http://www.monumenteuitate.org/ro>; <http://monumenteuitate.uauim.ro>, <https://ro.casedeepoca.com>

<http://www.arhiforum.ro/agera/cursul-scurt-de-istorie-arhitecturii-din-romania>

Monumente arhitecturale ardelene, în <http://enciclopediavirtuala.ro>.

Seminar-laborator

1. Istoria arhitecturii în România: documente; probleme de istoriografie. Concepte. „Arhitectură românească”, „specific național” în arhitectura de pe teritoriul României; „arhitectură regională”, „arhitectură cultă”, „arhitectură populară” etc.
2. Arhitectura Transilvaniei în secolele XI-XIV
3. Arhitectura gotică: cazurile Sibiu, Brașov, Cluj, Bistrița.

4. Arhitectura Renașterii: Capela Lazo. Renaștere târzie - Manierism		
5. Arhitectura barocă: cazurile Gherla și Dumbrăveni.		
6. Arhitectura din lemn și materiale perisabile: tipuri de construcții, vechime, particularisme regionale (I).		
7. Arhitectura din lemn și materiale perisabile: tipuri de construcții, vechime, particularisme regionale (II).		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Calitatea cunoștințelor acumulate în general; însușirea limbajului specific disciplinei; capacitatea de a descrie componente de arhitectură și de a distinge stiluri și epoci pentru monumente de arhitectură din România	Examinare scrisă și orală (1 subiect scris, 1 subiect oral pe bază suport vizual)	70%
10.5 Seminar/laborator	Aplicații practice pe parcursul semestrului, inclusiv pe teren (recunoaștere de stiluri și epoci în arhitectura din România, descrieri ale monumentelor de arhitectură)	Examinare orală	30%
10.6 Standard minim de performanță: Obținerea notei minime 5			
Demonstrarea competențelor în: Descrierea, analiza și încadrarea corectă din punct de vedere stilistic și cronologic a patrimoniului construit.			

Data completării
17.09.2023

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
29.09.2023

Semnătura directorului de departament